

KAPD EL A PILLANATOT

Szakmai titkok a világ egyik leghíresebb fotósától

Joe McNally
LEGENDARY MAGAZINE PHOTOGRAPHER

New
Riders

perfect
kiadó

További sztorik a kocsmából

Legyen mondjuk Louie's East a neve, annak a félig híres kocsmának a tiszteletére, ami a 41. utca és a 2. sugárút sarkán a *New York Daily News* nem hivatalos itatója, búvóhelye, sztrájkbizottsági központja és gyóntatófülkéje volt. Lótífuti koromban sokszor küldtek le a harmadikra, ahol annak idején a lármás nyomdagépek éjszakánként több mint egymillió példányt nyomtak a lapból, hogy felmarkoljak néhány példányt a másnapi szám próbanyomatából.

A következő megálló pedig a Louie's East volt. Már vissza se mentem a szerkesztőségbe a hetedikre. Lementem a földszintre, át az utcán, be az ajtón az áporodott kocsmaszagba. Végigsétáltam a bárpult mellett, és kiosztottam az újságot a szerkesztőknek, akik telefonon bediktálták a javításokat, miközben sört ittak kísérőnek a whisky mellé.

De nem akarom igazságtalanul lehúzni a helyet. A legfőbb vonzereje a szakadtsága volt. A férfivécében például felírta valaki a falra, hogy „Nem éri meg felállni a vécédeszkára, itt a rákok 3 méter magasra ugranak!”. Nem viccelek.

A New York-i újságírás forgatagának, kultúrájának része volt ez a kocsmák. A költők, írók, publicisták, szerkesztők és fotósok itt keveredtek, és együtt hódoltak a sztorizgatás tökéletes, csodálatos élvezetének. Azt hiszem, itt hallottam először a bulvárosok régi, összekacsintós mantráját: „Vannak olyan tények, amik túl jók ahhoz, hogy ellenőrizzük őket!”

Szóval ment a sztorizgatás, és én is ezt fogom tenni a következőkben...

A vadászpilóták jó arcok. Egészen addig, amíg jobban meg nem ismernek, és rá nem kapnak a katonai szleng használatára.

„Igen uram, egy taktikai vadász hátsó ülése dinamikus környezetet biztosít fotózás számára.”

Aha. Ez azt jelenti, hogy megpróbálom az ülésen tartani a fenekem, miközben az orromon át hányok, ugye?

„Igen uram, ez azt jelenti.”

A *National Geographic* 100. évfordulójára kellett egy sztorit fotóznom, így tudtam, hogy repülés lesz a dologból. Szerencsére Bill Douthittnek, a szerkesztőmnak volt annyi esze, hogy tudja: fel kell erre készülnöm. Elkülönített a költségvetésben annyi pénzt, hogy legyen a fotózás előtt egy kis repülési időm civil akrobatamutatókat végző gépeken.

Egy Extra 300-assal kezdtem repülni, amely tulajdonképpen nem több, mint egy nagy motor, szárnyakkal. Nem volt könnyű menet. Minden reggel úgy ébredtem, hogy tudtam: aznap legalább kétszer-háromszor hányni fogok. De muszáj volt. Amikor fotóznom kell, nem húzhatom majd be füleimet-farkamat.

A pilóta, akivel repültem, fantasztikus volt. Átadta a botkormányt, és nagy G terhelésű manőverekre kényszerített. Közben pedig figyelmem kellett az ablakon át, és azonosítanom a látóhatáron felbukkanó dolgokat. Így szert tettem „helyzetfelismerő képességre”, ahogy a pilóták hívják.

Ez segített túlélni a repüléseket úgy, hogy közben jó képeket tudjak készíteni. Párszor átléptem a 9,2G-s határt, megtanultam az ezt kivédő testmerezítést: a test alsó részét, a lábujjaktól a hasüregig meg kell feszíteni, miközben nyögsz és kis, robbanó lélegzeteket veszel.

A pilóták, ha a sajátos belső nyelvükön beszélnek, ezt úgy mondják, hogy „diót törsz a farpofáiddal.”

„Egy Extra 300-assal kezdtem repülni, amely tulajdonképpen nem több, mint egy nagy motor, szárnyakkal. Nem volt könnyű menet. Minden reggel úgy ébredtem, hogy tudtam: aznap legalább kétszer-háromszor hányni fogok...”

Sohase kérek olyat a modelljeimtől egy fotó kedvéért, amit én magam nem csinálnék meg. Kerültem is már emiatt bajba. Amikor a triatlon úszás és biciklizés elemeit akartam kombinálni, úgy gondoltam, hogy Jenny Gutierrez, aki az Egyesült Államokat képviselte a sportágban a sydney-i olimpián, beteker az ugródeszkáról egy medencébe, én meg a víz alól fotózom a merülését a buborékok örvényében, vakukkal hátulról megvilágítva.

„Sohase kérek olyat a modelljeimtől egy fotó kedvéért, amit én magam nem csinálnék meg. Kerültem is már emiatt bajba.”

Akármilyen örültségnek hangzik is, felpattantam a biciklire, hogy megmutassam, hogyan képezelem. Az mellékkérdés, hogy mekkora hülyeség, hogy én mutatok meg bármilyen mozgással járó dolgot egy olimpikonnak. Az ugródeszka felénél jöttem rá, hogy nem megyek elég gyorsan ahhoz, hogy leugrassak róla. Az első kerék esni kezdett, a pedálnál a fogaskerekek pedig megakadtak a deszka végében. Ahogy várható volt, fejjel előre a vízben kötöttem ki.

Ezzel még nem lett volna baj, csak hogy a bicikli ijesztő sebességgel utánam pördült és pont a lábaim közé vágódott. Anyira fáj, hogy a medence aljára süllyedve a vízbefúlás kifejezetten jó lehetőségnek tűnt. Ha meghalok, akkor a fájdalom elmúlik, nem? (Annie, a feleségem, teljesen kiakadt a történeten, amikor elmeséltem neki. Leginkább persze az én hülyeségemen, és azon, hogy komolyan megsérülhettem volna. „Szerencséd van, hogy nem fejen talált!”, mondta. Szerintem persze az még mindig jobb lett volna.)

Utólag visszatekintve, eleve igent kellett volna mondaniuk. A *National Geographic* nyomott be a NASA hivatalos fotósának, hogy dokumentáljam az STS-95-öt, emberi nyelven John Glenn visszatérését az űrbe. Ezért úgy gondoltam, mi sem természetesebb, hogy merülhetek az NBL-ben (Neutral Buoyancy Laboratory – súlytalanságot szimuláló medence), ahol az űrhajósok felkészülnek az EVA-kra (Extra Vehicular Activity, azaz az űrséták és az azokon elvégzendő feladatok), amikor az űrsiklón vagy a Nemzetközi Űrállomáson (ISS) kívül javítanak vagy szerelnek össze valakit. A NASA-ban tehát az NBL-ben készülsz fel az EVA-ra, hogy megjavítsd az ISS-t...

De nem engedték. Azt mondták, nem vagyok kiképezve, nem lenne biztonságos, és különben is, megcsinálják nekem a képet. Talán mert 15 millió szempárt érzek magamon, amikor a *Geographic*-nak fotózom, nem voltam hajlandó nemleges választ elfogadni egy középszintű kormányalkalmazotttól, aki azt akarja, hogy könnyebb napja legyen. Vagy talán az ír katolikus neveltetésem miatt alpból ellenérzésem van a hatósággal szemben. De lehetett a miatt is, mert gyerekkoromban faltam a képregényeket, és egyszerűen csak merülni akartam az űrhajósokkal. Mondjuk.

Megcsináltam hát az elméleti búvárvizsgát. Az úszóvizsgát. A gyakorlati búvárvizsgát, egy 12 méter mély, 30×60 méteres medencében. Öt hétbe telt, mire mindezzel végeztem, és a NASA is megtört, és adott egy merülési időpontot.

Az első dolgom volt felhívni Pete Romanót, a víz alatti világítás egyik nagymesterét, aki a nyugati parti Hydroflex vezetője. Ha egy hollywoodi filmben víz alatti jelenet van, Pete neve ott van a stáblistán a végén. Épp akkor végzett Clint Eastwood *Űrcowboyok* című filmjének a világításával, amelynek egy részét az NBL-ben forgatták. Így a felszerelése rendelkezett a NASA biztonsági jóváhagyásával.

Ez nagyon fontos volt. Jóváhagyás nélkül semmi sem kerül ebbe a medencébe. Kibéreltem hát a fényeit, és ő maga jött Houstonba, ingyen és bérmentve, hogy segítsen.

De a víz alatti HMI lámpák csak egy kicsit derítenek, és nem adnak igazán fotózáshoz használható fényt. Az igazi fényt vakubból kellett hozzáadni. Az NBL oldala körül fut egy felépítmény, erre szereltem tíz darab 2400 Ws-os egységet. Ez önmagában komoly fizikai megerőltetés volt – hogy süti el az ember őket?

Itt kezdett érdekessé válni a dolog. 12 méter mélyen voltam, egy Nikon RS-sel 17–35 mm-es objektívvel, és egy nikonos vakuval. A vaku nem az űrhajósokra, hanem egyenesen felfelé irányult. 6 méter mélyen egy biztosító bűvár volt, egy újabb víz alatti vakuval, amit úgy állítottunk be, hogy az én vakum hatására villanjon el. A második vaku villanása pedig elvillantott egy újabb, a medence széléhez szerelt vakut. Ez össze volt kötve egy akkuról működő stúdióvakuval a medence mellett, amit az épület tetejére irányítottunk. Ez a villanás sütötte el a 10 oda felszerelt vakut. Szép, mi?

Úgy éreztem magam, mint egy kölyök, aki alumíniumdobozokból és spárgából barkácsol telefont. De működött. Az NBL-ből kikerülő legtöbb kép 1600 ISO-s színes negatívra készül. És sötét, hogy mit ne mondjak. Ezzel szemben 100-as diára, 1/60 másodperces záridővel és f/5,6-os blendével készült képekkel másztam ki a medencéből.

Szóljon ez Mark Sowának és Robert Markowitznak, két technikai beállítottságú NASA-fotósnak, akik többet felejtettek a fotózásról, mint amit én valaha is tudni fogok, és az általános iskolámban az apácáknak, akik azt mondták, nem viszem semmire, ahányszor rajtakaptak, hogy képregényt olvasok. De fotósként egész szép kis karrierem lett, ami nem kis részben arról szól, hogy ne fogadd el, ha nemet mondanak.

„Egy fotós karrierje nem kis részben arról szól, hogy nem fogadja el, ha nemet mondanak.”

*„Mint egy tengerészgyalogos: improvizálsz,
alkalmazkodszt, és felülkerekedszt.”*

„Se hó, se eső, se hőség, se éji sötét nem tántorítja el e futárokat kiszabott köreik gyors teljesítésétől.”

A közhiedelemmel ellentétben ez nem egy postásinduló, hanem egy 5. századbeli görög történeztől, Hérodotosztól származik. Annak ellenére, hogy Hérodotosz maga valószínűleg sosem kézbesített egyetlen levelet sem.

Átérem a helyzetet.

A kaliforniai El Centróba küldtek, amely a Blue Angels repülőformáció téli otthona, mivel mindig kék az ég. Sosem esik az eső. Én magam kicsit tartok a „sosem” szótól.

A *Men's Journal* részére fotóztam, egy divatról szóló cikkhez. Egyetlen-egy napom volt a fotózásra. A csapat a heti egy szabadnapját, a vasárnapot áldozta erre, ami nem kis szám.

Sajnos ezen a bizonyos vasárnapon több eső esett El Centróban, mint az előző tíz évben összesen. Nem viccelek. Mintha dézsából öntötték volna.

Ha a hadsereggel dolgozik az ember, jobb, ha odafigyel egy arany-szabályra: nincs nyavalygás. Mint egy tengerészgyalogos: improvizálsz, alkalmazkodszt, és felülkerekedszt.

Vagy vakuzol.

Hogyan készült? A hangárban álló úriemberektől másfél méterre ömlik az eső. A vakuim kint vannak az esőben, zsákokban, meleg színezőfóliákkal. Egy sort raktam fel kint, és meleg, délutáni napfénynek tűnő fényel világítottam be a hangárt.

Mindig van megoldás.

IMPROVIZÁLJ, ALKALMAZKODJ, KEREKEDJ FELÜL!

Néha határokat kell szabni a fotón szereplő személyeknek, és meg kell próbálni (tisztelttel, logikusan) felhasználni a fényképészi – képalkotói – hatalmad, hogy arra vezesd őket, amerre a fotózást vinni akarsz.

Miután meztelenül fotóztam a '96-os amerikai olimpiai csapatot, én lettem a „Meztelenfotós”. Így hát a *Time* kanadai kiadása felkért, hogy a 2000-es nyári olimpia két kanadai olimpikonját fotózzam, meztelenül, címlapképnek. Egyikük egy női vízilabdázó volt, Waneek Horn-Miller. Kanadai öslakos és politikai aktivista (nagyon komoly aktivista, még hozzá gyerekkorában egy, az indiánok jogaiért tartott tüntetésen sérülést okoztak neki a fellépő kormányerők).

A kanadai zászlót jó fotózni. Nehéz jobbat találni a vörös-fehér levélnél, ugye? Így hát egy hatalmas zászlót akasztottam ki háttérnek a stúdióban. Szépen megvilágítva ragyogott. Az olimpiikon anyja besétál, és az első szava az, hogy nincs az a pénz, amiért Waneek hajlandó lenne a zászló előtt fotóztatni magát.

Waneek pár perccel később érkezett.

„Nincs az az isten, hogy a zászló előtt fotózzál. – mondta egyszerűen. – Tüntesd el.”

Hm. De még nem dobtam be a törölközőt. Összetekertem a zászlót, és lefotóztam az asszisztenst fehér háttér előtt. A zászlóval a háttérben már megvolt. A két nagyon különböző Polaroidot bevitettem az öltözőbe.

Ránéztem, és barátságosan rámosolyogtam. „Tiszteletben tartom az érzékenységedet, mint öslakos – kezdtem – és megértem, hogy elkötelezett vagy az ügy mellett. De a *Time* címlapja olyan, mint egy szócsó, és ha komolyan gondolod,

hogy fel akarsz hívni a figyelmet az indiánok jogaira Kanadában, az ilyenfajta nyilvánosság csak segíthet.” Megmutattam a zászlós képet: „Ezzel címlapra kerülsz.” Majd megmutattam a fehér háttérű képet: „Ezzel viszont nem.”

Hogyan készült? Nem tetszett, ahogy a zászló kinézett, amikor előlről világítottam meg, mert kiemelte a gyűrődéseket, és elkezdett csillogni. Ha viszont hátulról világítja meg az ember a nejlont, ezek a problémák megszűnnek, és olyan, mintha ragyogna (látszik is, ahogy a hátfény körbefut Waneek testén). A főfényt egy, szinte teljesen a feje fölött elhelyezett softbox adja. Nagyjából egy méterrel van a feje fölött, és egy kicsit visszafordítva felé. Ez segített kiemelni az arccsontjait.

„Használj fel fényképészi – képalkotói – hatalmad, hogy arra vezesd a fotón szereplő személyt, amerre a fotózást vinni akarsz.”

Megjegyzés: ahhoz, hogy az ilyen világítás előnyeit teljesen kihasználj, meg kell, hogy kérj a modellt arra, hogy kicsit emelje fel a fejét a fény felé. Az előlről érkező fényt egy körvaku (1) adja (az objektív körül helyezkedik el), hogy egy kicsit kiemelje az éleket. Ezt a főfényt adó softboxnál nagyjából egyharmad blendével erősebbre állítottam (ha a főfényen f/11-et mérek, akkor a körvaku fényénél f/11 és 1/3 az érték).

A kancsóban tej és víz elegye van, és a diák egy kis, tojásméretű vakut tart. Ettől a folyadék úgy ragyog, mintha egy sci-fi kísérlet része lenne, és persze nem utolsósorban a kölyök arcát úgyszintén megvilágítja.

Én a szemközti épület tetején állok középformátumú géppel, több 2400Ws-os vakuval, amik megvilágítják a képen szereplő épület falát. Hosszú záridővel fotózok, hogy a város fényeit is jól kiexponáljam. Három asszisztenssel állok rádiókapcsolatban, akik a diáknak adnak instrukciókat, és figyelik a nagy vakukat.

Ez a kép a Stuyvesant Gimnáziumról szóló cikk vezető képe lett. Három hétig dolgoztam a sztorin. A *Life* úgy mutatta be a gimnáziumot mint az ország talán legjobb középiskoláját.

Az egész kép egy tízcentes, mini-ceruzaelemekkel működő vakun múlt, amit a diák tartott a kezében. Mindig arra kérem az asszisztenseimet, hogy figyeljék a vakukat, rendben elsülnek-e.

Amikor a keresőt figyeled, nem tudod megállapítani, hogy az összes vaku elvillan-e egy ilyen többvakus összeállításban. Másra sincs szüksége az embernek, mint a fotózás végeztével észrevenni, hogy egy háttérvakú, amit senki sem figyelt, nem villant el.

Nézd tehát a vakukat! De ugyanilyen fontos, hogy hallgasd őket. Ha például öt vaku villan el egyszerre, nem mindig lehet látni, hogy mindegyik elsült-e. De ha valami nem működik, a pukkanás hiányát észreveszed. Van egy megnyugtató pukkanás, amikor a nagy vakuk elvillannak, és ha nem hallod ötször, akkor lehet, hogy gond van. Tehát nézz és hallgass!

Hogyan készült? A géptől jobbra, nagyjából 10 méterre két 2400Ws-os vaku világítja meg a szemközti épület falát. Ezek a vakuk két feladatot is ellátnak: egyrészt elsütik a diák kezében a kis vakut, másrészt derítést biztosítanak az épület falának. Ha teljesen fekete lenne az épület, úgy nézne ki, mintha az űrben lebegne a diák.

„Nézd a vakuid! De ugyanilyen fontos, hogy HALLGASD is őket!”

„Amikor alligátorok vesznek körül, könnyű megfelekedni arról, hogy az eredeti célod az volt, hogy lecsapold a mocsarat.”

Ez a helyszíni fotózás valósága. Hogyan tudsz koncentrálni, önbizalmat sugározni, bízni magadban és az ötletedben, amikor körülötted minden a lehető legrosszabbul alakul?

„Álmatlanság Amerikában” volt a címe a sztorinak, amelyet fotóznom kellett. Egy újabb bőr lehúzása a jó alvás illúziójáról, ami újra és újra a magazinok címlapjára kerül, mert el lehet vele adni a lapokat. Végül is ki ne akarna jobban aludni?

*„Akármilyen örültekháza is van, ne vedd magadra,
és csak a fotóddal törődj!”*

Lehetek őrült, mazochista, vagy egyszerűen csak idióta, de az álmatlanság munkahelyi hatásainak illusztrálásához 29 szereplőt, 5 fős csapatot, két kisteherautót, fodrászt, sminkest, stylistot, egy teherautónyi felszerelést, nagyjából 30 000Ws-nyi vakut, Amerika egyik leghíresebb keresztteződését, a New York-i rendőrséget, fotózási engedélyeket, 10 órás beállási időt és egy álmatlan (ha-ha) éjszakát vettem igénybe.

Egy ilyen produkció közepén egy alligátorokkal teli mocsár egész jó opciónak tűnik.

De így megy ez. Akármilyen örültekháza van is, ne vedd magadra, és csak a fotóddal törődj. Nézz keresztül az alligátorokon.

NE TÖRÖDJ AZ ALLIGÁTOROKKAL!

„Egy másik szabály Augustában az, hogy a fotósok nem léphetnek a pályára reggel nyolc előtt, amikor is a fény már nem igazán jó. Más fotósok azt mondták, hogy ha délies vagyok, jobban vagyok az emberekkel, akkor ezt meg lehet kerülni.”

Az Augusta Nemzeti Golf Klub a Masters golfbajnokságnak, a híres zöld dzsekinek és a Pentagonnál lényegesen több szabálynak is otthont ad. Percekkel azután, hogy életemben először ide érkeztem, egy babaarcú 16 évesnek tűnő fiatal köszöntött, egy domina hozzáállásával.

„Jó reggelt, uram, látom van mobilja. Azt le kell majd adnia. Hm. Most látom, hogy maga a sajtótól van. Akkor megtarthatja a mobilját. De le kell jelentenie, és matricát kap rá. Elkísérik majd ahhoz a standhoz. Viszont csak a sajtóközpont területén használhatja a mobilját. Azon kívül nem használhatja. Megértett, uram?”

Az „uram”-ot kicsit úgy mondta, mint egy tengerészgyalogos kiképzőtiszt mondaná azt, hogy „újonc”.

Egy másik szabály Augustában az, hogy a fotósok nem léphetnek a pályára reggel nyolc előtt, amikor is a fény már nem igazán jó. Más fotósok azt mondták, hogy ha délies vagyok, jobban vagyok az emberekkel, akkor ezt meg lehet kerülni, és pár perccel hamarabb kimehetek a pályára.

Én New York-i vagyok. Nem vagyok valami beszédes kora reggel, így a pincérkapun keresztül mentem be jó korán. Pár arc ott lógott, pár „Jó reggelt, jó reggelt, jó reggelt” árán már bent is voltam.

Teljes sötétben értem a pályára, és senki sem köt bele egy New York-iba teljes sötétben.

Kiszemeltem egy helyet, és vártam a fényt.

Életemben először fotóztam rodeót, ráadásul minden rodeók atyját, Cheyenne-ben, Wyoming államban. Vicces tud lenni, amikor fotósként a terepen vagy, és elkap a hév, ugye? Beugrik egy ötlet, és úgy gondolod, hogy ez még soha, senkinek nem jutott az eszébe.

Úgy gondoltam, jó ötlet lesz a bikaindító lécei közé dugni a halszemoptikámat, és arról készíteni képet, amikor a bika kirohan onnan. Nagyon drámai lesz. Bekuporodtam a megfelelő pozícióba a csilli-villi motormeghajtású Nikonommal, és vártam.

Egy öreg rodeós cowboy fotós, egy Honeywell felhúzó géppel és csavarmentes rögzítésű 200 mm-es objektívvel ott állt, a kerítésnek dőlve. Rám nézett egy félmosollyal az arcán. Én New York-i voltam, fiatal és versenyképes, így már éreztem, hogy csúnya gondolataim támadnak arról, hogy leutánoz, vagy beszél, hogy is kéne csinálni.

„Tudod, mivel veszik rá a bikát, hogy kijöjjön az indítóállásból?” – kérdezte. Zöldfülűként persze, hogy nem tudtam.

„Egy jókora áramütéssel, azzal. És a bika össze fogja szarni az egész indítóállást.”

Körülnéztem, hogy hol kuporgok, és rájöttem, hogy tényleg nem valami illatos.

Kedvesen megköszöntem, és más beállítást kerestem. Azóta is hálás vagyok neki, pedig szó nélkül kivárhatta volna, hogy röhögjön egy jót, és legyen majd mit mesélnie este a kocsmában.

*„Tudod, mivel veszik rá a bikát, hogy kijöjjön az indítóállásból?” – kérdezte.
Zöldfülűként persze, hogy nem tudtam.”*

„Megfordítottuk a színpad berendezését, onnan fotóztam, ahol általában az események zajlanak. A háttérben sötétség helyett a nézők voltak.”

Mindig kihívást jelent egy színpadi produkciót úgy fotózni, hogy a közönség is érzékelhető legyen a képen. Az ülések után egy nagy űr következik, utána még egy kis hely, majd csak utána láthatók a színészek. A legtöbb ilyen fotónak ezért egy nagy lyuk tátong a közepén.

Hacsak nem lehet megfordítani a dolgokat.

A *National Geographic Traveler* magazinnak fotóztam a Disney–MGM stúdió szórakoztatóközpontját. Az egyik látványosság egy Indiana Jones-kaszadőr bemutató. Hatalmas színpad, látványos műsor, de a történetek távoliak és szétszórtak.

Ez még akkoriban történt, amikor a Disney egy fontos magazinnak még sok mindent megtett. Azt javasoltam, hogy legyen egy műsor sötétben, csak a fotók kedvéért, én pedig a színpadról fotóznék a közönség felé teleobjektívvel. Szerezni kéne közönséget, és egy kicsit átalakítani a műsor koreográfiáját.

Nem gond. A Disney kiküldött egy felhívást, és vagy 500 statiszta jelent meg közönségnek. Két pirotechnikai csapatot és egy világítócsapatot kaptam, és persze ott voltak a saját asszisztenseim és egy rakás nagy vaku is.

Megfordítottuk a színpad berendezését, onnan fotóztam, ahol általában az események zajlanak. A háttérben sötétség helyett a nézők voltak. Elindítottuk a műsort, a kaszkadőrök átugráltak a tűzön. Öt fényképezőgépet vezéltem egy pedállal, mindegyiket más záridővel. Mindegyiknél a vaku villanása merevítette ki a levegőben a menekülő Indyt és Mariont.

Nagyon meggyőzőnek kell lenni, amikor ilyen nagy produkciót rak össze az ember, hisz oly sokan dolgoznak rajta, és sok pénzt költenek el rá. És arra sincs garancia, hogy a kép egyáltalán meg fog jelenni. Ez szerencsére megjelent.

A *Passage to Vietnam* című könyv fotózására szánt hét nem kis részét töltöttem a helyi vezetőm robogójának a hátsó ülésén. Sok témát feldolgoztunk, néhány előre meg volt szervezve, néhány meg csak úgy adódott. Vezetés közben két népviseletbe öltözött nő hagyott le minket egy másik robogóval. Elkezdtek követni őket, én fotóztam őket, ők meg nevettek.

A vezetőm hátrafordulva azt mondta, hogy esküvőre tartanak, és megkérdezte, el akarok-e menni. Mifelénk nem nagyon szokás beesni mások esküvőjére fotózni. Megkérdeztem hát, hogy lehetséges-e.

„Nem gond”, jött a válasz. Vietnamban mindenki robogóval vagy biciklivel közlekedik, kivéve az esküvői menetet. Az esküvőkhöz szereznek egy hatalmas autót, és annyi embert zsúfolnak bele, amennyit csak tudnak. És valóban, hamarosan utolért bennünket az esküvői limuzin. A vezetőm odamanővezett mellé a kis motorunkkal, és jelekkel megkérte őket, húzzák le az ablakot. Gyors vietnami szövegelés.

„Meg vagyunk híva.” Csak ennyit mondott.

Díszvendégként voltam jelen vadidegenek esküvőjén.

Karrierem során soha sehol nem részesültem jobb bánásmódban. A vőlegénnyel és a menyasszonnyal maradtam egészen addig az érzelmes pillanatig, amikor a menyasszony hirtelen rájön, hogy ő most már ezzel a férfival van, egy új otthonban. Hihetetlen nap volt, egyike azoknak az ajándékoknak, amelyekre akkor van esélyed, ha fényképezőgépet tartasz a kezében.

„Karrierem során soha sehol nem részesültem jobb bánásmódban. A vőlegénnyel és a menyasszonnyal maradtam egészen addig az érzelmes pillanatig, amikor a menyasszony hirtelen rájön, hogy ő most már ezzel a férfival van, egy új otthonban.”

Fontos jó tanácsokat beszerezni, amikor pályakezdő vagy. A *Daily News*nál épp előléptettek a fotólaborba. A lapnál ez azt jelentette, hogy még kisleány voltam. Akkor váltottam ott az ember férfivé, ha az utcákat járta fotóriporterként.

Az egyik idősebb fickó magához intett. „Fiam, előbb-utóbb kiküldenek majd lefotózni az elkövetőt. Ő pedig nem akarja majd, hogy lefotózzák, vágod? El fogja takarni a fejét. Sikítás és ordibálás lesz, a rendőrök lökdösődnek, megpróbálják a szemetet kivezetni az épületből.”

Szúrósan rám nézett, és az ujjával hangsúlyozta a mondandóját. „A fickó tehát, ahogy mondtam, nem akarja majd, hogy kép készüljön róla. Te csak várj, szép nyugodtan. A gép legyen a nyakadban nagylátószögűvel és a nagy vakuval, de a szemedhez sem emeled, oké? Csak ott van, és lóg a nyakadban.”

„De készen állsz, vágod, kölyök? – folytatta. – Amikor elviszik melletted a csávót, takarja a fejét, mindenki ordibál, akkor szépen, beszélgetős stílusban, nem is túl hangosan, mintha csak ismernéd, szólj be neki, hogy »hé, seggfej!«”

„Istenre esküszöm, hogy a fickó rád fog nézni. Nyomd a gombot, és bummm! Exkluzív képed van!”

Kicsit más hangvételű tanács volt, mint amit a fotósuliban kaptam.

„Szépen, beszélgetős stílusban, nem is túl hangosan, mintha csak ismernéd, szólj be neki, hogy »hé, seggfej!«”